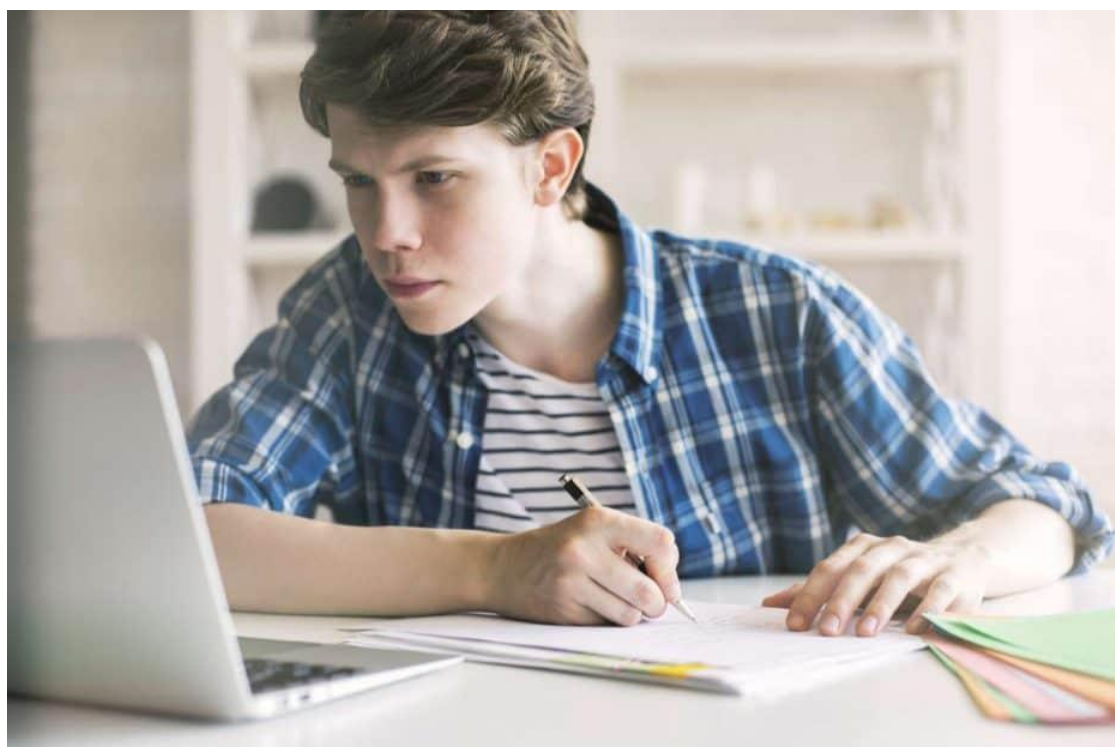

7. osztály bemutató lecke

MAGYAR NYELVI FELADATLAP

munkaidő: 45 perc

Fontos tudnivalók

Tollal dolgozz! Zsebszámológépet nem használhatsz!

A feladatokat tetszés szerinti sorrendben oldhatod meg.

Minden próbálkozást, mellékszámítást a feladatlapon végezz!

Mellékszámításokra az utolsó oldalt is használhatod.

Csak azokban a feladatokban kell indokolnod a megoldásokat, ahol azt külön kérjük. Indoklásaidat részletesen írd le annak érdekében, hogy azokat megfelelően tudjuk értékelni.

Ha megoldásod ellenőrzésekor észreveszed, hogy hibáztál, a végső választ egyértelműen jelöld meg, a hibásat húzd át!

Jó munkát kívánunk!

1.	<p>Egészítsd ki a hiányos szavakat egy-egy betűvel úgy, hogy a megadott szófajú szó jöjjön létre!</p> <p style="text-align: center;">KÉ..... – főnév KÉ..... – ige KÉ..... – melléknév</p>	a								
2.	<p>Jellemezd az alábbi mondatok szereplőit a megadott tulajdonságok felhasználásával! Írd a felsorolt melléknevek közül a mondat jelentésének megfelelőt a pontsorra! Minden melléknevet csak egyszer használj!</p> <p style="text-align: center;">gondtalan, tanácstalan, csodálkozó, figyelmes, türelmetlen, büszke</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Juli kikerekedett szemekkel nézte a felé nyújtott dobozt. 2. Anna finom teát készített a munkából fáradtan hazatérő édesanyjának. 3. Áron egyik lábáról a másikra állva várakozott az autóbuszra a megállóban. 4. Vilmos boldogan élvezte az első szüneti napot a barátaival a strandon. 5. Kristóf szülei csillogó szemmel figyelték, ahogy fiuk átveszi az aranyérmét. 6. Kinga egy térképpel a kezében nézelődött a zsúfolt kereszteződésben. 	a								
3.	<p>Pótold a szólásokban a hiányzó állatneveket a megfelelő toldalékolással! Írd a szólás melletti vonalra a felsorolt szavak közül azt az egyet, amelyikhez kapcsolható az adott szólás jelentése! Két fogalom kimarad.</p> <p style="text-align: center;">SZERENCSE, BÁTORSÁG, HÁLÁTLANSÁG, BOLDOGSÁG, FÉLELEM, TÚLZÁS</p> <ol style="list-style-type: none"> a) lehet vele fogatni. b) Ágyúval lő..... c) Vak..... is talál szemet. d) melenget a keblén. 	<table border="1" style="width: 100%; height: 100%;"> <tr><td>a</td><td></td></tr> <tr><td>b</td><td></td></tr> <tr><td>c</td><td></td></tr> <tr><td>d</td><td></td></tr> </table>	a		b		c		d	
a										
b										
c										
d										

4. a) Párosítsd a verscímeket a **szerkezetüknek megfelelő szószerkezetfajttal**! Írd a verscímekek sorszáma mellé a hozzájuk tartozó szószerkezetek betűjelét! Öt párt találsz. Egy címhez nem tartozik megfelelő szószerkezet, ehhez a számhoz írd egy X-et!

1. Vér és arany	A) Alárendelő, tárgyas
2. Családi kör	B) Alárendelő, birtokos jelzős
3. Két nyárfa	C) Mellérendelő, kapcsolatos
4. Akarsz-e játszani?	D) Alárendelő, mennyiségjelzős
5. Anna örök	E) Alárendelés, időhatározós
6. Anyám tyúkjá	F) Alárendelő, minőségjelzős

A párok: 1. – 2. – 3. – 4. – 5. – 6. –

b) Az alábbi **mássalhangzótorvények** közül **egyre** találsz **példát a verscímekekben**. **Karikázd be** a megfelelő mássalhangzótorvény betűjelét, és írd mellé a pontsorra a verscím sorszámát!

- A. zöngésség szerinti részleges hasonulás
 B. összeolvadás
 C. írásban jelölt teljes hasonulás

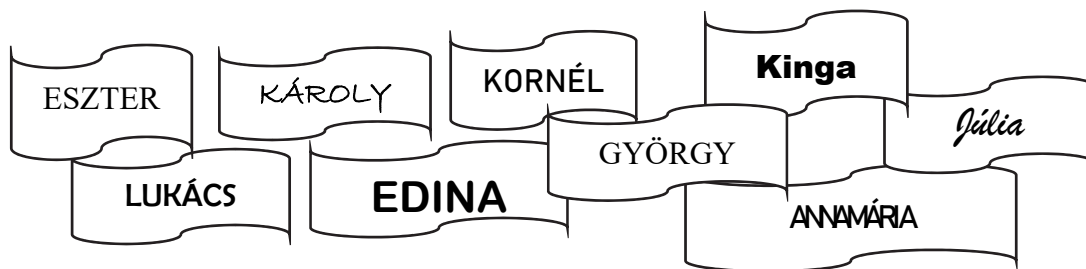
5. a) Mi a dominók helyes sorrendje? Az azonos **szófajú** szavaknak kell érintkezniük! Írd a dominók **betűjelét** a megfelelő helyre! Az A dominót helyesen beillesztettük. Az üres dominókba beírhatod a próbálkozásaidat, de alattuk **mindenképpen add meg a dominók helyes betűjelét!** Csak a betűjelekkel megadott válasz sor értékelhető.

A	C
ilyen egy	látni élet
B	D
finom akkora	világ dús
E	
az most	

						ilyen	egy		

Betűjelek:
 A

b) Légy te a névadó! Válassz **ugyanolyan hangrendű** keresztneveket a vezetéknevekhez az alábbiakból a megadott **plusz szempont** szerint!

- A) ERDŐS alliteráló név
- B) TAKÁCS rímelő név
- C) GÁRDOS a kezdőbetűk zöngés-zöngétlen párok
- D) NYÉKI ugyanannyi betűből áll

6. Válaszd ki a felsoroltak közül az idézetekben található **költői eszközt**, és **írd** az idézetek utáni pontsorra!

hasonlat, metafora, fokozás, ismétlés, megszemélyesítés, ellentét, felsorolás

- „Vár állott, most kőhalom,”
 „Beszél a fákkal a bús őszi szél,”
 „A szívem egy nagy harangvirág”
 „...szívós leszek, mint fán a kéreg”

7. Pótold az alábbi közmondásokban az egy vagy két hiányzó betűt! Ügyelj a **helyesírásra!**

- a) Ki könnyengér, nehezen ad.
- b) Nagy úr a muszá..... .
- c) Ha.....gatni arany.
- d) Mon..... meg, ki a barátod, s megmondom, ki vagy.
- e) Amit jóked.....el teszel, nem esik nehezedre.

a

a

b

c

d

e

8.

A) Az alábbi szavak közül válaszd ki a képletnek megfelelő **szót**, és írd a pontsorra!

a	
b	
c	

a) BÁTORSÁGGAL, ÉPÜLET, KÉSZÜLJ, HALÁSZOKAT, MERÉSZSÉG, NŐNEK
szótő+képző+jel+rag:

b) Melyik kifejezéssel lesz igaz az alábbi mondat? Húzd alá az egyetlen megfelelőt!

A NŐNEK szóra igaz, hogy kétféle használatában *rokon értelmű / többjelentésű / azonos alakú szó.*

B) Játékos szóalkotás

c) Melyik állat lehet? Írd be a megadott **állatneveket Lackfi János játékos névötleteihez!**
Vigyázz, egy ötlethez nem tartozik állatnév, oda tegyél X-et!

krokodil, flamingó, elefánt, kaméleon, kolibri

ormántos füllencs	
pacuha hájadék	
dörzsbőrű fogadús	
pironkás nyurgaliba	
színeváltó kunkorgyík	
cseppszívó pöttyömke	

9. Olvasd el figyelmesen a következő szöveget, majd oldd meg a feladatokat!

a	
b	
c	
d	
e	
f	
g	

A labdarúgás története

(1) Kínai kezdet

A sportág – mai tudásunk szerint – legősibb formája már a kínai forrásokban is szerepelt. Kr. e. 2000 körül Huang-ti császár a gyalogos katonák kiképzésében használta, hogy gyorsaságukat, ügyességüket és találékonyságukat fejlessze. A rabszolgák kivételével az egész nép körében elterjedt a játék. A szabályokról annyit tudni, hogy a játéktér közepére egymástól kb. 4 méter távolságra két kb. 4 méter magas bambuszrudat állítottak, közéjük hálót feszítettek. A háló felső részére egy 60 cm átmérőjű nyílást vágtak, ez volt a kapu. A háló két oldaláról rúgással, öklözéssel, fejelve, háttal vagy mellel érintve kellett a kapuba juttatni a labdát, amelyet tollal és állati szőrrel tömtek ki, s nyolc bőrdarabból varrtak össze.

(2) Japán hagyományok

Kínai mintára Japánban is megjelent e sport őse *kemari* néven. Jelentős különbség azonban, hogy itt kezdetben csak a főnemesség kiváltsága volt a játék, majd a miniszteri rangú hivatalnokok is részt vehettek benne. A szabályok szerint 4-6 játékos kimonóban körbeállt a pályán, a feladat az volt, hogy a labdát lábbal minél tovább a levegőben tartsák.

(3) A középkori foci

A középkori Angliában és Franciaországban *tömegfootball*, illetve *határlabdázás* néven találkozhatunk vele. A játék eredete a rontásűző mágia pogány szokásaiban keresendő. Hitük szerint, ha egy télutói vagy tavaszi napon a rontásból származó veszedelmeket egy bőrbatyuba „gyömöszölik”, és a falvak apraja-nagyja részvételével kirugdossák a faluból, akkor meg is szabadulnak ezektől. A 14. században mindkét országban betiltották a játékot durvasága miatt, gyakran emlegették „ördögi mulatságként”, büntetésként pedig börtönnel fenyegették a futballozókat.

(4) Ezzel egy időben megjelent Firenzében a *calcio*, Európában az első elkerített városi pályán zajló, mérkőzésvezető által irányított csapatjáték. Egy-egy csapat 27 főből állt, és a másik fél várát jelképező sátorba kellett belőni a labdát. A játékosok szigorúan meghatározott rend szerint álltak fel: elől 15 csatár, a második sorban 5 fedezet, mögöttük 4 védő, a negyedik sorban megint 3 védő, akik közül a középső volt a kapus. Egyedül csak ő vehette a kezébe a labdát, a többiek rúghatták, vagy ököllel üthették. A sátrak mellett zenekarok is voltak, zeneszó mellett zajlott a mérkőzés.

(5) A modern labdarúgás

A mai értelemben vett labdarúgás az 1820-as években az angol diákok körében virágzott fel. A korábbiaktól annyiban mindenképpen eltért, hogy tiltották a túlzott durvaságot, és pontosan meghatározták a pálya nagyságát. 1857-ben alapították meg az első amatőr futballegyesületet, az FC Sheffieldet. 1895-ben adták ki a lényegében mai napig érvényes hivatalos játékszabályokat, ez lehetővé tette a játékosok tevékenységének összehangolását és a feladatok megosztását.

Az első világbajnokságot 1930-ban rendezték Uruguayban. 1928-ban a francia Jules Rimet és Maurice Delaunay azzal az ötlettel állt elő, hogy a nemzeti válogatottak világbajnokságon mérjék össze az erejüket. Az ötlet két év múlva valósággá vált, 1930 júliusában már össze is csaptak a különböző nemzetek csapatai. Ekkor Argentínát legyőzve a házigazdák lettek a világbajnokok.

a) Ki nyerte az első futball-világbajnokságot?

b) Melyik országban korlátozták leginkább a játékban részt vevők körét?

c) Miért nevezték a középkorban *határlabdázásnak* is a játékot?

.....

d) Melyik ország vagy város játékában volt cél a labda „kapuba” juttatása? Húzd alá a két helyes választ!

Kína – Japán – középkori Anglia/Franciaország – Firenze

e) Szerinted melyik nép vagy város játéka hasonlít leginkább a mai labdarúgáshoz? Válaszodat a szövegből vett, **ugyanazon városra/népre** vonatkozó 2 példa segítségével indokold!

A választott nép vagy város:

Indoklás:

-
-

f) Döntsd el a teljes szöveg alapján, hogy az alábbi állítások igazak-e vagy hamisak! Húzd alá a helyes választ!

A) A szövegben leírt összes szabályt figyelembe véve tilos a labdát kézzel érinteni. IGAZ – HAMIS

B) A játékosok feladatmegosztása csak 1895-től vette kezdetét. IGAZ – HAMIS

C) A pálya pontos méretét először Angliában szabályozták. IGAZ – HAMIS

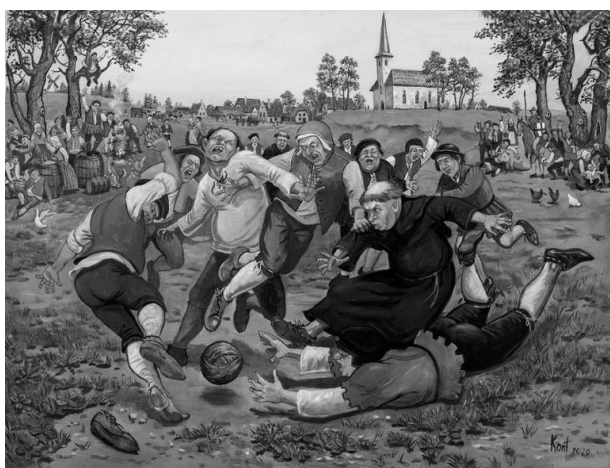
g) Melyik bekezdés illusztrációi lehetnének az alábbi képek? Írd a bekezdés sorszámát a kép mellé!

A)

A bekezdés száma:

B)

A bekezdés száma:

C)

A bekezdés száma:

.....

.....

.....

.....